

«№34 орта мектебі» КММ

«Келісемін»

Директордың әдістемелік ісі
жөніндегі орынбасары:

 Сатыбалдина Г.М

«Бекітемін»

Мектеп директоры

А.С. Дамбулова

«Жас актер» театр үйірмесі

Үйірме жетекшісі: Дүйсенова Г.М.

2025-2026 оқу жылы

Түсіндірме жазба

Актерлік өнерге, ойынға деген құштарлық барлық балаларға тән. Тұлғаның ойын тәртібіне деген қажеттілігі, ойын режиміне "кіру" қабілеті дүниенің ерекше көзқарасымен шартталған және шығармашылық-трансформациялық әрекеттің күшімен байланысты. Сондықтан актерлік шеберлік, рөлді сомдай білу жеке тұлғаның да, жалпы қоғамның да мәдениетінің көрсеткіші болып табылады.

Ойнайтын адам шығармашылыққа, өзінің әлеуметтік-мәдени әлеуетін ашуға ұмтылады, ойын арқылы өзіндік сана-сезімін дамытады. Бұл жеке тұлғаның дамуына жағдай жасау арқылы мүмкін болады.

Шығармашылық атмосферасындағы қосымша іс-шаралар, театр өнерімен тығыз қарым-қатынас шығармашылық қабілеттерін дамытып қана қоймай, әр қатысушының жеке басының коммуникативті мәдениетін, оның ойын мәдениетін қалыптастырады және дамытады, оның адами қарым-қатынастағы құндылықтар жүйесін қалыптастырады. . Топта жұмыс істеу "шынтақ сезімін" күшейтеді, бала өзінің жалпы істегі маңыздылығын, атқаратын рөліндегі даралығын сезінеді, кез келген тапсырмаларды, міндеттерді орындауда жауапкершілік сезімін тәрбиелейді.

Осы даусыз маңызды функциялармен қатар театр үйірмесіндегі қосымша сабақтар ауызекі сөйлеуді қалыптастырады, оның мәнерлі және интонациялық мүмкіндіктерін дамытады – жалпы, ауызша және сахналық сөйлеу мәдениетін қалыптастырады; есте сақтау қабілетін дамытады, баланың көркемдік талғамын қалыптастырады, жалпы оның өмірін жаңа жарқын сезімдермен байытады.

Осы бағдарламаны жүзеге асыру аясында сценарий материалдарын іріктеу оның мектептің тәрбиелік кеңістігіндегі өзектілігіне, көркемдік құндылығына, тәрбиелік бағытына және педагогикалық мақсаттылығына байланысты.

Педагог үшін балалармен жұмыс жасаудағы ең бастысы – балаларды өз дербестігін, жетістігін, шығармашылық процестен ләззат алуын, бір-бірімен қарым-қатынастан ләззат алатындай іс-әрекетке бағыттай білу.

Үйірмедегі сабақтар балалардың жеке басын жан-жақты дамытады: олар сахнада ойнайды, музыкалық аспаптарда кәсіби түрде ойнайды, би билейді, өз сезімдерін, кейіпкеріне, бір-біріне деген көзқарасын білдіруге үйренеді. Дәл осы жерде олар әртістік қабілеттерін көрсетеді.

Бастамашылық танытуға, шығармашылықпен өзін-өзі жүзеге асыруға көптеген мүмкіндіктер бар.

Сонымен қатар, әр баланың жалпыадамзаттық құндылықтармен танысуы маңызды, мәдени әлеуметтік дамуға барлық жағдай жасалған.

Балаларды туған орыс орыс мәдениетімен таныстырудың маңызы зор, өз Отаны – Ресейге деген сүйіспеншілік тәрбиеленеді. Бұл барлық іс-шаралардың міндетті түрде орыс халқының шығармашылығына негізделуіне байланысты.

Театр үйірмесіндегі сабақ балалардың еңбек ету қабілетін дамытады. Рөлді үйрену, оны көрерменнің көңілінен шығатындай етіп ойнау – орасан зор

еңбек... Еңбек, сонымен қатар тәртіп. Ал костюмдер, декорациялар, репетициялар! Қанша күш, уақыт және еңбек қажет!

Үйірме жұмысының жағымды жағы - балалардың бос уақытында бос емес болуы. Бұл әсіресе қоғамға жат мінез-құлықты балалар үшін өте маңызды. Театр үйірмесінің жұмысы ата-аналардың көмегінсіз мүмкін емес. Олар оның жұмысында орасан зор рөл атқарады: сахна мен залды (газеттерді) безендіруге көмектеседі, балаларға спектакльдерге костюмдер тігеді, бейнероликтер түсіреді, спектакльдер, концерттер кезінде кезекшілік етеді.

Мақсаты :

Музыкалық дизайнмен (әдеби-музыкалық шығармалар, тақырыптық үгіт-насихат топтары, сахналық қойылымдар, шағын спектакльдер) театрландырудың шағын түрлері арқылы балаларды театр және музыка өнерімен таныстыру.

Тапсырмалар:

- Театр үйірмесінің мүшелері - балаларда бастауыш сахналық, орындаушылық мәдениетті қалыптастыру
- Әр баланың шығармашылық қабілетін, есте сақтау қабілетін, сөйлеу қабілетін, қиялын, логикалық және шығармашылық ойлауын дамыту
- Балалардың театр өнеріне, музыкаға, поэзияға деген қызығушылығын қалыптастыру.
- Ұжымды қалыптастыру
- Бірлесіп құру және ынтымақтастық процесінде үйлесімді дамыған тұлғаны тәрбиелеу.

Бағдарламаның жарамдылық мерзімі – 1 жыл, балалардың жасы 12-16 жас.

Курсты оқудан күтілетін нәтиже

"Жас актер" үйірмесін зерделеу нәтижесінде оқушылар міндетті түрде білу:

- театр дегеніміз не;
- ритмопластика дегеніміз не;
- сөйлеу мәдениеті мен техникасы.

істей білу:

- әдемі сөйле;
- сценарий материалдарын талдауды жүзеге асыру;
- қозғалу, сөйлеу, сахнадан жүргізуші, актер, көмекші ретінде өнер көрсету.

Үйірме жұмысы бағдарламасының негізгі мазмұны

Теориялық дайындық.

Теориялық дайындық мәнерлеп оқуға, театр шеберлігіне, хореографияға, вокалға үйретуді көздейді.

Тәжірибелік дайындық.

Тәжірибелік дайындық алған теориялық білімдерін практикаға енгізуді көздейді:

мәнерлеп оқу, театр шеберлігі, хореография, вокал дағдыларын дамыту.

Тәжірибелік дайындыққа спектакльдердің, концерттердің, әдеби-музыкалық шығармалардың, мерекелік шаралардың репетициялары кіреді.

Кіріспе сабақ.

Үйірменің жұмыс жоспарымен танысу. Қауіпсіздік техникасы бойынша алғашқы нұсқаулық. Аспаптармен, декорациялармен, бейнетехникамен жұмыс істеу ережелері. Сахнадағы тәртіп. Микрофонмен жұмыс істеу ережелері. Театрландырылған қойылым. "Театр неден басталады?" кіріспе сабағы.

Ритмопластика.

Кіріспе сабақ. Сахналық қозғалыс мәнерлілік құралы және оның ерекшеліктері туралы әңгімелесу.

Сөйлеу мәдениеті мен техникасы.

Бұл әр түрлі сөздер - кіріспе сабақ. Әдемі сөйлеу деген нені білдіреді? Сөз паразиттері туралы әңгімелесу.

Театрландыру, дайындық жұмыстары. Сценарий және онымен жұмыс істеу ережелері.

Жұмыс кезеңдері: 1. Танысу, тыңдау. 2. Рөлдер бойынша оқу. 3. Сахналардың реті мен сюжеттік желісін анықтау. 4. Образбен жұмыс. 5. Сахнадағы жұмыс. 6. Сахналық безендіру, костюмдер, реквизиттер.

Жаңа жылдық ертегі – қойылым

Ертегі жазу. Ертегіні оқу және талқылау. Рөлдерді болу. Ертегіні рөлдер бойынша оқу. Дикциямен жұмыс. Ертегіні жеке көріністер бойынша қайталау. Вокалдық нөмірлерді қою. Сахнадағы тәртіп. Сахна мен залды, декорацияларды безендіру.

Ертегі қойылымының қойылымы.

8 наурызға арналған мереке "Менің аяулы анама"

Бағдарламаны құрастыру және талқылау. Концерттік нөмірлерді тарату. Сахналардың, әндердің, билердің репетициялары. Өлеңдерді жаттау. Конференция. "Менің қымбатты анама" мерекесі.

Материалдық-техникалық қамтамасыз ету

- Акт залы
- Дыбыстық аппаратура, микрофондар
- Магнитофон
- Музыка орталығы
- Мультимедиялық қондырғы, экран
- Декорациялар
- Театр костюмдері

**"Жас актер" театр үйірмесінің жұмыс жоспары
2025-2026 оқу жылы**

№	Тақырып атауы	Сағат саны	Күні, айы, жылы
1	Үйірменің жұмыс жоспарын жасап бекіту. Үйірмеге қатысушылар тізімін жасау. Үйірменің жұмыс жоспарымен таныстыру.	1	05.09.2025
2	"Театр неден басталады?" кіріспе сабағы	1	12.09.2025
3	Сахналық іс-әрекеттің формалары.	2	19.09.2025
4	Сахна мәдениетінен хабардар ету, түрлі бейнелерді /образ/ сомдау шеберлігін арттыру		26.09.2025
5	Сөйлеу мәдениеті мен техникасы. Сөйлеу мәдениеті адам бейнесі мен оның тартымдылығын құрайтын негізгі бөлік.	2	03.10.2025
6	Сөйлесу ережесі мен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі (Сахналық этюдтер қою)		10.10.2025
7	Рольдегілердің мінез-құлық, түр, түс ерекшелігіне (сыртқы бейнесі мен дауыс мәнерін және т.б. ескере отырып) қарай соған сай келетін оқушыларды рольдерге бөлу	1	17.10.2025
8	25 қазан – Республика күні «Егемендік- елдігіміздің белгісі!» мәнерлеп оқу	1	24.10.2025
9	Ритмопластика. Сахналық қозғалыс мәнерлілік құралы және оның ерекшеліктері туралы әңгімелесу.	1	07.11.2025
10	Бұқаралық көріністер мен образдардың ритмопластикасы	1	14.11.2025
11	Сахналық қимылмен, фонограммамен өзара әрекеттесудегі сахналық сөйлеу.	1	21.11.2025
12	Театрландыру, дайындық жұмыстары. Сценарий және онымен жұмыс жасау ережелері.	1	28.11.2025
13	Көріністерге рөлдермен жұмыс жасау	1	05.12.2025
14	«Тәуелсіздікке жеткен жол» сахналық қойылым	1	12.12.2025
15	Артикуляция мүшелерімен, дикциямен (мәнер) және орфоэпиялық ережелермен танысу жұмыстары (Мақал-мәтелдер мен жаңылтпаштар арқылы жаттығу)	1	19.12.2025
16	Оқушыларды бет-әлпет, мінез-құлық, дауыс мәнері ерекшеліктеріне қарай рольдерге бөлу. (сырт бейнесі, және т.б. сай келуі ескеріледі.) Жекелеген көріністермен дайындық.	1	26.12.2025
17	«Ертегілер елінде» сахналық қойылым	1	09.01.2026
18	Сахналарды, өлеңдерді қайталау. Мәнерлілік бойынша жұмыс.	1	16.01.2026
19	«Театр-адамгерші-адамгершілік және патриоттық тәрбиенің көзі» өз қаламыздағы театрларға саяхат	1	23.01.2026
20	«Театрдағы суреттер мен көріністер» арт-терапиясы	1	30.01.2026
21	Сахнада қойылым қоюға дайындық жүргізу	1	06.02.2026
22	Рөлдерге бөлу. Кейіпкерлерді дайындау	1	13.02.2026
24	Абай Құнанбаевтың 180 жылдығына орай "Хакім Абайдың ізімен..." сахналық қойылым	1	20.02.2026
25	Сахналық этюд «Театр ілгіштен басталады, ал, әдеп «сикырлы» сөздерден басталады»	1	27.02.2026
26	«Театр- тәрбие мектебі» эссе жазу	1	06.03.2026
27	Әлемдік театрларға онлайн көру арқылы саяхат жасау	1	13.03.2026
28	Театр майталмандарымен кездесу	1	03.04.2026
29	«Әдеп пен мәдениет» тақырыбында шығармалармен танысу	1	10.04.2026
30	Шығармадағы жағымсыз қылық пен іс- әрекеттің зияны	1	17.04.2026
31	Кейіпкерлерді тандау, дайындау	1	24.04.2026
32	«Жеңіс –жанқияр ерліктің жемісі» сахналық қойылым	1	08.05.2026
33	Менің сүйікті актерлерім	1	15.05.2026
34	Қорытынды сабақ. Бір жылдың жоспарын талдау.	1	22.05.2026

Әдебиет

1. Воловик Т. Бос уақыттың педагогикасы мен әдістемесі (Мәтін) / Т.Воловик, С. Воловик – М.: Ағарту, 2001.
 2. Сынып жетекшісі: журнал – 2003. -№6,10.
 3. Смирнов В.И. Театр өнері сабақтарында қарым-қатынас мәдениетін тәрбиелеу. Г.Н.Новгород, 1993 ж
 4. "Балалар мен жастарға мектептен тыс тәрбие және қосымша білім беру" журналына қосымша, 2005 ж
 - 5.Кучер Н.И. "Менің махаббатым театр", 2004 ж
 6. Генералова И.А. "Сезімдер шеберханасы", 2006 ж
 7. Попова Т.И. "Айналамыздағы әлем", 2000 ж.
- Білім алушыларға ұсынылатын әдебиеттер:
8. Жалықтыратын бос уақыт. "Мектептегі мереке" сериясы. М .: Сфера, 2003.
 9. Театр шеберханасы. Жастарға арналған журнал. М .: Мәскеу педагогикалық университетінің баспасы, 2002.
 10. Сыйлық ретінде мереке. Автор-құрастырушы Лакалова М.С.
 11. Мектептегі мереке. Давыдова М.А., Агапова И.А.
 12. Ойын кештері мен тақырыптық кештер. Скоркина Н.М.